

Ο άγιος Βαρνάβας ο θαυματουργός της Βάσας Κοιλανίου (11 Ιουνίου)

Βραβεύει και τιμά και δοξάζει ο Κύριος εκείνους, που είναι αφοσιωμένοι σ' Αυτόν και μάλιστα, όταν πεθαίνουν για την αγάπη και τη δόξα του.

«Τίμιος εναντίον Κυρίου ο θάνατος των οσίων αυτού» (Ψαλμ. ριε', 6).

Τούτα τα λόγια του ψαλμωδού βρίσκουν πλήρη την εφαρμογή τους και στον όσιο Βαρνάβα τον θαυματουργό.

Τη μνήμη του γιορτάζουμε στις 11 Ιουνίου μαζί με τη μνήμη του Αποστόλου Βαρνάβα, που είναι ο Ιδρυτής και προστάτης της Εκκλησίας της Κύπρου.

Ας σημειωθεί, πως με το όνομα αυτό είναι γνωστά στην Εκκλησία της νήσου μας πέντε πρόσωπα.

Ο απόστολος Βαρνάβας,

- δύο αρχιεπίσκοποι της Κύπρου,
- ο άγιος Βαρνάβας, που τιμάται μαζί με τον όσιο Ιλαρίωνα στην Περιστερώνα Μόρφου
- και ο Άγιός μας.

Πόθεν κατήγετο, ποιοι ήσαν οι γονείς του και πότε έζησε ο Άγιος μας αυτός, δεν γνωρίζουμε.

Δυστυχώς στη χειρόγραφο ακολουθία του δεν υπάρχει συναξάρι. Και στη Βάσα που έζησε κι ασκήτεψε, δεν υπάρχουν ζωντανές παραδόσεις για τη ζωή του. Ο Κύπριος χρονογράφος Λεόντιος Μαχαιράς, που στο χρονικό του γράφει και για τους αγίους που έζησαν στην Κύπρο ή ήρθαν από γειτονικές χώρες σ' αυτή, μας λέγει ότι ο όσιος Βαρνάβας υπήρξε ένας από τους 300 κληρικούς και λαϊκούς, που είναι γνωστοί με το όνομα Αλαμανοί και που κατέφυγαν στην Κύπρο μετά την κατάληψη της Παλαιστίνης από τους Σαρακηνούς. Ήταν όμως πράγματι ο Άγιός μας ένας από αυτούς; Η ακολουθία του δεν μας λέγει τίποτε. Τουναντίον ο υμνογράφος του στο δοξαστικό των αίωνων λέγει ρητά και κατηγορηματικά: «Των μοναστών την καλλονήν, και των Βάσεων βλάστημα και κλέος»..., πράγμα που δείχνει πως ο όσιός μας υπήρξε γέννημα και θρέμμα και δόξα της Βάσας. Ο υμνογράφος μάλιστα ορίζει και σαν χρόνο που άσκησε το «εν εσχάταις των ημερών».

Ας μην επιμένουμε όμως στο σημείο αυτό. Σημασία δεν έχει που γεννήθηκε ο όσιος και ποιοι ήσαν οι γονείς του. Σημασία έχει που έζησε και πως. Και στο ερώτημα αυτό η απάντηση είναι απλή. Ο Άγιός μας σύμφωνα με τις παραδόσεις των κατοίκων της Βάσας και την ακολουθία του, ασκήτεψε σε μια σπηλιά που βρίσκεται στα δυτικά του χωριού και στη ρίζα ενός πέτρινου γκρεμού από

άσπρα υδατώδη πετρώματα.

Σ' αυτή τη σπηλιά που έχει μήκος 28 πόδια, πλάτος 16 και ύψος 8 έζησε ο Άγιος τη ζωή του, μια ζωή δοσμένη εξ ολοκλήρου στον Θεό και στη δόξα του Θεού.

Από την παιδική του ηλικία η ψυχή του γεμάτη καλοσύνη κι ευσέβεια, ξεκουραζόταν μονάχα στη μελέτη του Νόμου του Θεού. Η προσταγή του Κυρίου «ούτω λαμψάτω το φως υμών έμπροσθεν των ανθρώπων, όπως ιδωσιν υμών τα καλά έργα και δοξάσωσι τον πατέρα υμών τον εν τοις ουρανοίς» (Ματθ ε', 16), αντηχούσε συνεχώς στ' αυτιά του. Τούτα τα λόγια έχοντας σαν σύνθημα ο Άγιος στη ζωή του καλλιεργούσε με προσοχή και συστηματικά τον χαρακτήρα του. Μ' αυτό τον τρόπο απέκτησε με τον καιρό ένα ήθος και μια σεμνότητα θαυμαστή. Μα και τα λόγια του προφήτου Ιερεμίου «αγαθόν ανδρί, όταν άρη ζυγόν εκ νεότη ας αυτού» (Θρήν. Ιερ. γ', 27), δηλαδή είναι καλό για τον άνθρωπο, όταν σηκώνει με πίστη κι υπομονή τον ζυγό των θλίψεων από τη νεότητά του, τα είχε πάντα μπροστά του. Και συνεπής στις υποχρεώσεις του απέναντι του Θεού, θεώρησε απ' την αρχή «πάντα σκύβαλα είναι» του κόσμου τ' αγαθά, προκειμένου να κερδίσει τον Χριστό. Γι' αυτόν τον λόγο δεν δίστασε ποτέ να αναλάβει στους ώμους του με χαρά το βαρύ φορτίο των πιο μεγάλων υποχρεώσεων κι ευθυνών, μα και καθηκόντων. Πειθαρχεί με ζήλο σε όλα τα προστάγματα του ευαγγελικού νόμου και φροντίζει κι αγωνίζεται ν' αποφεύγει κάθε κακία κι αμαρτία. Όπως δε ο πιστός στρατιώτης παραμένει πάντα άγρυπνος φρουρός κι ουδέποτε παραδίδει τα όπλα του στον εχθρό, έτσι κι ο νεαρός αθλητής Βαρνάβας. Πιστός στις υποχρεώσεις του παραμένει πάντα άγρυπνος και παλεύει σταθερά ενάντια στους ορατούς κι αόρατους εχθρούς, που αδιάκοπα ζητούσαν να τον συντρίψουν. Με τη σκέψη προσηλωμένη στα λόγια του Αποστόλου «ο κόσμος παράγεται και η επιθυμία αυτού, ο δε ποιών το θέλημα του Κυρίου μένει εις τον αιώνα» (Α' Ιωάν. β', 17), εγκατέλειψε τον κόσμο και τα του κόσμου και κλείσθηκε, όπως είπαμε, από νωρίς στη σπηλιά του.

Εκεί προσφέρει ολόκληρο τον εαυτό του στον Θεό.

Αγαπά τον μεγάλο Πατέρα με όλη τη δύναμη της ψυχής και του μυαλού του.

Κύριο μέλημα και φροντίδα του έταξε την αρετή. Κι από το ένα πρωί ως το άλλο αγωνίζεται σκληρά πως να τηρήσει όλα τα εντάλματα του ευαγγελικού νόμου. Μελετούσε με προσοχή το Ευαγγέλιο, προσευχόταν με ευλάβεια κι όταν εργαζόταν, τη σκέψη του είχε πάντα εστραμμένη στην αγία μορφή του Εσταυρωμένου Ιησού. Έτσι το πνεύμα ήταν ειρηνικό.

Η καρδιά του έπλεε σε πέλαγο γαλήνης. Κι η ψυχή του νοερά πετούσε διαρκώς στους ουράνιους κόσμους, όπου η αιώνια μακαριότητα έχει στημένο το βασίλειο της.

Παρά τις δυσκολίες, μέσα στην απλότητα της ζωής του, πέτυχε ν' απολαμβάνει πλήρη ανάπαυση. Στην απόκτηση αυτού του αγαθού πολύ τον βοήθησε ο

συνεχής αγώνας του ενάντια στους τρεις μεγάλους εχθρούς κάθε ανθρώπου,

- τον κόσμο,
- τον διάβολο
- και τη σάρκα.

Η παράδοση και μόνον σ' έναν από τους εχθρούς αυτούς σημαίνει αιχμαλωσία και απώλεια της σωτηρίας. Τους εχθρούς αυτούς επεσήμαναν όλοι οι άγιοι. Κι ενάντιά τους αγωνίσθηκαν με πίστη και καρτερικότητα κι επιμονή σ' όλη τους τη ζωή. Έτσι πετύχαιναν την ανάπαυση.

Την ανάπαυση ζητά κι επιδιώκει και κάθε άνθρωπος που έχει κατανοήσει βαθιά τον προορισμό του. Μα την ανάπαυση δεν μπορεί να βρει, αν δεν αγωνίζεται να εφαρμόζει στη ζωή του κάθε μέρα τα παραγγέλματα της θρησκείας. Μακριά απ' αυτήν, μακριά από τη ζωντανή κι αληθινή πίστη στον Θεό, ο άνθρωπος ένα μόνο βρίσκει κι απολαμβάνει: Την αγωνία, τον φόβο, τις τύψεις, το άγχος, την καταστροφή.

Αυτό βεβαιώνουν με τη ζωή τους όλοι οι παλιοί και σύγχρονοι άπιστοι κι αποστάτες. «Ουκ εστί χαίρειν τοις ασεβέσι» διακηρύττει ο λόγος του Θεού. Και προσθέτει αλλού. «Μωρού και ασεβούς πάσαι αι ημέραι της ζωής αυτού πένθος» (Σοφ. Σειράχ κβ', 12). Του μωρού και ασεβούς όλες οι μέρες της ζωής του είναι μέρες θλίψεως και πόνου, μέρες πένθους. Ας καυχώνται για ένα διάστημα οι ασεβείς και άπιστοι κι ας ειρωνεύονται τους πιστούς και θρησκευομένους. Το τέλος τους θα είναι αυτό, που βεβαιώνει ο ψαλμωδός με τα λόγια. «Είδον τον ασεβή υπερυψούμενον και επαιρόμενον ως τας κέδρους του Λιβάνου και παρήλθαν και ιδού ουκ ην και εζήτησα αυτόν και ουχ ευρέθη ο τόπος αυτού» (Ψαλμ. λστ', 35-36). Δηλαδή είδα τον ασεβή να ακμάζει, να υπερυψώνεται πανίσχυρος και να απλώνει την επιρροή του σαν τις κέδρους του Λιβάνου. Και όταν ξαναπέρασα απ' εκεί και τον ζήτησα, δεν βρήκα ούτε αυτόν, ούτε και τον τόπο που ήταν στηριγμένος κι υψωμένος.

Τα γνωρίζει αυτά ο Άγιος. Γνωρίζει πως «ο κόσμος όλος εν τω πονηρώ κείται» (Α' Ιωάν. ε', 19). Γι' αυτό αφού ξέφυγε «τα μιάσματα του κόσμου εν επιγνώσει του Κυρίου και Σωτήρος Ιησού Χριστού» (Β' Πέτρ. β'20), βιώνει στη σπηλιά του ήσυχια, ντυμένος το ιερό ένδυμα του μοναχού. Από τη στιγμή που μπήκε εκεί μέσα διακρίθηκε σε όλα στην ασκητική του πολιτεία και με τον καιρό έγινε η φωτεινή λαμπάδα, που σκορπούσε το γλυκύ φως της ολόγυρα.

Εκτός από τη μελέτη την τακτική του λόγου του Θεού, εκεί στη σπηλιά περνά πολλές ώρες με την προσευχή. Μελέτη, προσοχή, προσευχή και νηστεία αυστηρή, ιδού τα όπλα με τα οποία καθημερινά αγωνίζεται και κατορθώνει να νικήσει. Κάτι περισσότερο. Κατορθώνει να αναπτύξει μιαν αυταπάρνηση υποδειγματική, μιαν εγκαρτέρηση ζηλευτή, μιαν προσήλωση στα θεία θαυμαστή και με τον καιρό ν' αναδειχθεί, κατά τον υμνογράφο του, «στήλη έμψυχος της εγκράτειας και στύλος άσειστος της Εκκλησίας».

Στο πρόσωπό του αναγνωρίζουν όλοι οι ειλικρινείς και απροκατάληπτοι μελετητές της ζωής του, το ενδιαίτημα του Πνεύματος το λαμπρό. Τον συνόμιλο των αγγέλων, τον ισάγγελο πάνω στη γη. Με την προσεκτική και άμεμπτη πολιτεία του, η όλη προσωπικότητά του κατέστη απaráμιλλος κι η ηθική τελειότητα του ανέφικτος. Μια προσωπικότητα «πλήρης χάριτος και αληθείας» (Ιωάν. α', 14). Μια προσωπικότητα θεωμένη.

Μια τέτοια φυσιογνωμία σαν κι αυτή, ήταν πολύ φυσικό να προσελκύσει επάνω της πλούσια την εύνοια και την ευλογία του Ουρανού. Γιατί ο δίκαιος και Πανάγαθος Θεός προσφέρει πάντα άφθονες τις δωρεές και τη χάρη του σ' εκείνους που τον αγαπούν. Αυτό συνέβη και με τον ιερό Βαρνάβα.

Η ευλογία του Θεού τον επεσκίασε πλουσιοπάροχα και τον κατέστησε κι εδώ στη γη ακένωτη πηγή θαυμάτων κι ευεργεσιών.

Με πνεύμα πραότητος και δύναμη λόγου δίδασκε κάθε φορά εκεί νους που σαν διψασμένα ελάφια κατέφευγαν στη σπηλιά του, για να τον ιδούν και τον συμβουλευθούν. Ποθούσε να βλέπει ο Άγιος παντού να βασιλεύει «το πνεύμα της πίστεως». Διψούσε όλοι οι κάτοικοι των γειτονικών χωριών να ζουν σαν κι αυτόν «εν απλότητι και ειλικρίνεια Θεού» (Β' Κορ. α', 12).

Γι' αυτό ακούραστα δίδασκε και συμβούλευε κι ευεργετούσε όλους. Τους ευεργετούσε όχι μονάχα με τη διδασκαλία του, αλλά και με τα πάμπολλα θαύματα του.

Θαυματοουργούσε όσο καιρό ζούσε.

Θαυματοργεί και μετά θάνατο.

Ήταν κι είναι πάντα το γαλήνιο λιμάνι στο οποίο εύρισκαν και βρίσκουν τη γαλήνη και την ανάπαυση της ψυχής όσοι κατέφευγαν και καταφεύγουν στη χάρη του.

Εκεί στη σπηλιά κοιμήθηκε κάποια μέρα ο ασκητής. Ένα μεγάλο θαύμα συνόδευσε κατά τον υμνογράφο την κοίμησή του. «Θαύμα υπέρ έννοιαν εν τη κοιμήσει σου γέγονεν, οσιόφρον θεσπέσιε, ηνίκα το πλήθος των Βάσεων επέστη αθρόον ώσπερ γαρ ήλιος το πρόσωπον σου εξανατέταλκεν». Και σε άλλο τροπάριο αναγράφεται: «Τρυφάς, δόξαν και πλούτον, και πάσαν άλλην βιοτικήν ηδυπάθειαν, σκύβαλα κατά Παύλον, εκ νεότητας, σοφέ, ηγησάμενος, και τον χρηστόν του Κυρίου, επάρας ζυγόν, εις ύψος θείων αρετών, σεαυτόν ανυψώσας δι' ασκήσεως όθεν η του Πνεύματος εν σοι σκηνώσασα χάρις, Βαρνάβα όσιε, πολλών θαυμάτων, και παραδόξων, αυτουργών σε κατέστησε, πόθω τοις προσερχομένοις μετ' ευλάβειας και πίστεως...».

Δυστυχώς ο χρόνος κι η αμέλεια των χριστιανών, πολύ συνέβαλαν στο να καλύψει ένας πέπλος λήθης τη ζωή του Αγίου και τα θαύματά του. Αφού και

την εκκλησία που ήταν κτισμένη στ' όνομά του την γκρέμισαν οι κάτοικοι περι τα τέλη του 19ου αιώνα, για να κτίσουν εκεί τη σημερινή έπ' ονόματι της Υπεραγίας Θεοτόκου.

Ευτυχώς που τα λείψανα του αγίου δεν χάθηκαν.

Σ' αυτή την καινούργια εκκλησία φυλάσσονται τα οστά της λεκάνης με το κάτω άκρον της σπονδυλικής στήλης, ένα οστούν του μηρού και μερικά άλλα, καθώς και η τιμία κάρα.

Επίσης εδώ βρίσκονται και δύο εικόνες του Αγίου, μια παλαιά και μια νεώτερη που εικονίζει τον Άγιο να φέρει τούτη την επιγραφή: «Ιησού μνήμη φωτίζει τον νουν και εκδιώκει τους δαίμονας».

Πόση σοφία στις λίγες αυτές λέξεις! Η θύμηση του Ιησού, η αναφορά του Ιησού στο στόμα μας φωτίζει τον νου. Κάτι περισσότερο. Διώχνει και τους δαίμονες. «Κύριε Ιησού Χριστέ, Υιέ του Θεού, ελέησον με τον αμαρτωλόν».

Η επίκληση αυτή ας είναι πάντα στο στόμα μας. Με τη χάρη και τη βοήθεια του ονόματος του Ιησού η σκέψη θα φωτίζεται, ο νους θα γαληνεύει κι οι δαίμονες θα φυγαδεύονται. Ας κρατηθεί με προσοχή η φράση αυτή στην καρδιά μας. Κι ας αναφέρεται συχνά. Μεγάλο, πολύ μεγάλο θα είναι το κέρδος.

Οι ευλαβείς κάτοικοι της προνομιούχου κοινότητας, ανήγειραν πρόσφατα εκ βάθρων ένα καινούργιο ναό, στον οποίο τοποθέτησαν τόσο τις αγίες εικόνες, όσο και τα ιερά λείψανα του πολιούχου Αγίου τους.

Με τη σκέψη αγνή και καθάρια, ας μεταφερθούμε κι εμείς που διαβάζουμε τούτες τις γραμμές νοερά μπροστά στην ιερή θήκη των λειψάνων του κι αφού γονατίσουμε κι ευλαβικά τα προσκυνήσουμε, ας πούμε με πίστη:

Πάτερ Βαρνάβα Θεόπνευστε,
ως κεκρυμμένος ημίν,
θησαυρός πεφανέρωσαι
εν σπηλαίω κείμενος
και σημείois και τέρασιν
ευωδιάζων ψυχής των πίστεi σοi
προσερχομένων, Θεομακάριστε,
όθεν βοώμέν σοi
και ημάς εξάρπασον των δυσχερών
σου ταις παρακλήσεσιν
ανευφημούντας σε.

Δια των πρεσβειών του Οσίου Πατρός ημών Βαρνάβα, Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησον και σώσον ημάς. Αμήν.

Απολυτικό Ἦχος γ'

Χαίρει έχουσα Βάσεων πόλις, θείαν λάρνακα των σων λειψάνων, αναβρύουσαν
πηγὰς των ιάσεων, και διασώζουσαν παν τας εκ θλίψεων, τους σοι
προστρέχοντας, πάτερ, εκ πίστεως Βαρνάβα όσιε, Χριστόν τον Θεόν ικέτευε,
δωρήσασθαι ημίν το μέγα έλεος.

Εξήγηση: Χαίρει η κώμη της Βάσας που έχει τη λάρνακα των αγίων λειψάνων
σου. Χαίρει γιατί η λάρνακα αυτή χαρίζει πηγές θεραπείας και διασώζει από τη
θλίψη όλους εκείνους, που με πίστη προστρέχουν στη χάρη σου. Άγιε
Βαρνάβα, σε παρακαλούμε ικέτευε τον Θεό να δωρίζει και σ' εμάς το μέγα του
έλεος.